

FABRIKKARBEIDEREN

Nyheter for de som jobber i fastlandsindustrien | Nr. 3 | Oktober 2023

” Regjeringen legger opp til at vi skal ha dårligere rammevilkår enn våre konkurrenter.
Frode Alfheim

Et kutt i CO₂-kompensasjonen vil ramme blant annet aluminiumsindustrien hardt. Foto: Geir Bentzen, Hydro

I DENNE UTGAVEN

Nattarbeid gir betydelig økt helse- og sikkerhetsrisiko og bør begrenses

Historisk samarbeidsavtale med tysk industriforbund

Lokal sanksjonsrett må på plass

70 mistet jobben i Norwegian Crystals

Tillitsvalgte trenger verktøy for å jobbe med psykisk helse i bedriftene

Politikk for tapte arbeidsplasser og økte globale utslipp

Industri Energi er sterkt bekymret for at kutt i CO₂-kompensasjonsordningen vil medføre utflagging av norsk industri. Det er en politikk for tapte arbeidsplasser og økte globale utslipp.

TEKST: JOHNNY HÅVIK

– Regjeringen svekker et av de viktigste rammevilkårene for norsk kraftføredlende industri. Stikk i strid med Hurdalsplattformen og fagre løfter om dialog, sier en provosert forbundsleder Frode Alfheim i Industri Energi og viser til at Arbeiderpartiet og Senterpartiet i sitt forslag til statsbudsjett kutter kraftig i CO₂-kompensasjonen.

– Med dette budsjettforslaget kutter regjeringen over 5 milliarder kroner i året til industrien. Dette er penger vi skulle brukt til å skape arbeidsplasser gjennom nye prosjekter og investeringer. Våre medlemmer jobber med å kutte klimautslipp og energiforbruk, men det frykter vi blir satt i spill med dette forslaget, sier Alfheim.

– Det er uvirkelig at regjeringen kan

foreslå en så usammenhengende politikk for norsk kraftføredlende industri. Den igangsetter en kraftig nedskalering av CO₂-kompensasjonsordningen, samtidig som den står helt uten en plan for hva som skjer etterpå, følger han opp.

Dårligere vilkår enn EU

Han viser til at ikke bare har EU en mye større ramme for CO₂-kompensasjon enn hva regjeringen er villig til å bruke, men regjeringen har også valgt å holde Norge utenfor EUs Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM).

– Regjeringen legger opp til at vi skal ha dårligere rammevilkår enn våre konkurrenter både i og utenfor Europa. Det til tross for at vi bruker fornybar energi og er i verdenstoppen på å produsere med lave utslipp, sier Alfheim.

Skal kjempe for å beskytte ordningen Forbundslederen er tydelig på at Industri Energi vil ta kampen for å beskytte ordningen.

– Vi sto i bresjen for å få CO₂-kompensasjonsordningen da den ble etablert. Vi kjørte et knallhardt løp mot Solberg-regjeringen da den foreslo å kutte i ordningen i 2013. Vi kommer ikke til å akseptere at den svekkes, sier han og fortsetter:

– Vi har ikke en eneste arbeidsplass å miste i norsk kraftføredlende industri, tvert imot jobber våre medlemmer dag og natt, året rundt for å videreutvikle den. Det er klart vi har tenkt å gjøre alt vi kan for å få på plass en bedre og mer fremtidsretta politikk enn dette, slår han fast.

Les mer på industrienergi.no

Michael Vassiliadis, leder av IG BCE, og Frode Alfheim, leder av Industri Energi, gir hverandre et håndtrykk etter at avtalen ble signert. Foto: Egil Brandsøy.

Historisk samarbeidsavtale med tysk industriforbund

Industri Energi signerte nylig en samarbeidsavtale med det tyske industriforbundet IG BCE, som har over 600 000 medlemmer. Partnerskapet vil strekke seg langt utover politikk og industri, der de to forbundene sikter på å dra nytte av hverandres erfaring og kunnskap.

Forbundsleder Frode Alfheim understreker hvor viktig den tyske industrien er for Norge.

– Vi har diskutert lenge muligheten for å ha bredere kontakt spesielt med IG BCE, fordi vi vet at svært mange av arbeidsplassene våre leverer råstoffer som videreføres i tysk industri. Den gjensidige avhengigheten er noe vi har tatt initiativ til å jobbe tettere sammen på, sier han.

Alfheim legger til at ønsket om tettere kontakt skyldes også at Norge ikke er medlem av EU.

– EU tar beslutninger som påvirker norsk arbeidsliv og norsk industri. Av og til har vi måttet be om hjelp fra tysk fagbevegelse som har en sterk rolle i EU-systemet, fordi Tyskland har mye innflytelse der og en sterk stemme.

Industri Energi inviterte den tyske delegasjonen med på flere bedriftsbesøk i Haugesund-området: Gassco, Hydro Karmøy og Equinor på Kårstø.

Nattarbeid ved Boliden i Odda. Arkivfoto: Marie von Krogh.

Nattarbeid gir betydelig økt helserisiko og bør begrenses

Statens arbeidsmiljøinstitutt (Stami) har i samarbeid med blant andre Industri Energi et pågående forskningsprosjekt som ser om skiftarbeid gir økt helserisiko. De foreløpige funnene viser at arbeid om natten gir betydelig økt fare for hjerte- og karsykdom.

TEKST: ATLE ESPEN HELGESEN

–De siste fem årene har Stami fulgt opp 40 av våre medlemmer ved Rockwool i Moss for å studere hvordan helsen til skiftarbeiderne påvirkes, sammenliknet med de som bare jobber på dagtid, opplyser Asle Reime, arbeidsutvalgsmedlem og leder av skiftutvalget i Industri Energi.

Han sier at den endelige Stami-rapporten skal være klar til neste år og vil bli presentert på forbundets skiftkonferanse høsten 2024. Men allerede på skiftutvalgets møte i oktober kunne forskningssjef Marit Skogstad ved Stami legge fram de foreløpige funnene.

Skogstad understreker at mennesket er et dagdyr, og at nattarbeid må unngås så langt som mulig fordi det forstyrrer den naturlige døgnrytmen.

–Forskning viser klart at nattarbeid og skiftarbeid gir søvnforstyrrelser, som både kan ha negativ påvirkning på sikkerheten, og ikke minst på helsen til folk. Vi ser en klar sammenheng mellom folk som jobber mye nattarbeid og økt risiko for hjerte- og karsykdommer, samt diabetes, sier Skogstad.

Skiftarbeid gir stivere blodårer

– I vår studie har vi sett nærmere på hva som faktisk skjer med blodårene når man jobber skift. Det vi ser er at desto lenger du har jobbet skift, desto mer fortettes blodårene. Vi ser også en klar økning i stive blodårer (karstivhet), samt betennelse i årene.

Alt dette har klar sammenheng med skiftarbeid, sier Skogstad.

Forskeren er tydelig på at partene i arbeidslivet må jobbe mer med organiseringen av skiftarbeid, for å få ned antall netter den enkelte jobber.

Ønsker å ta vare på helsen til folk

Asle Reime i forbundsledelsen i Industri Energi mener denne forskningen er svært viktig for medlemmene.

–Vi ønsker å ta vare på helsen til folk, og vil sikre at skiftarbeidere får nødvendig restitusjon. Skiftutvalget skal bruke denne kunnskapen,

Arbeidsutvalgsmedlem Asle Reime. Foto: Egil Brandsøy.

Forskningsjef Marit Skogstad i Stami orienterte skiftutvalget om status i prosjektet. Foto: Atle Espen Helgesen

samt omfattende data fra medlemsbedriftene, til å gi våre anbefalinger om skiftordninger i bedriftene, sier Reime.

Han legger ikke skjul på at det er en krevende oppgave, siden det er store forskjeller mellom ulike bransjer og bedrifter, og at folk har sterke personlige preferanser rundt hvilke skiftordninger som passer best for dem.

-Skiftutvalget er et rådgivende organ. Det er opp til det lokale demokratiet ved den enkelte bedrift å finne hvilken skiftordning som passer best for dem. Men vi skal bidra med kunnskap, som bør være en viktig del av beslutningsgrunnlaget, sier Asle Reime.

Les hele saken på industrienergi.no

Lokal sanksjonsrett må på plass

En betydelig del av høstens samarbeidskomitemøte for elektrokjemisk og aluminium i Hardanger, der 65 tillitsvalgte deltok, handlet om hovedkravet fra forrige hovedoppgjør: Retten til lokal sanksjonsrett.

TEKST: EGIL BRANDSØY

– Resultatet vil komme i 2024. Kravet er at dette må gå igjennom. For det var dette vi streiket for i fjor, og må vi det igjen neste år, så overlater vi det til de dyktigste kvinnene og mennene som er tillitsvalgte for 7500 medlemmer på vår overenskomst, sier fagansvarlig for landindustri, Ørjan Normann i Industri Energi.

Nå er det diskusjoner lokalt, der de tillitsvalgte og ledelse utreder om det er mulig å gjennomføre lokale sanksjoner ved deres bedrift. Arbeidet har pågått hele året og skal slutføres innen 31. desember.

Normann understreker at lokal sanksjonsrett er verken dagsing eller streik, og vil bare gjelde ved uenighet om lønn.

– Hvis vi får lokal sanksjonsrett så vil det være en avtale mellom partene at hvis det oppstår en betydelig avstand mellom tilbud og hva vi kan

Ørjan Normann. Foto: Egil Brandsøy.

godta på lønn, og bare på lønn, så vil den aksjonen som er avtalt på forhånd inntreffe, sier han.

Normann drar fram modellen ved smelteverket til Eramet i Kvinesdal som et eksempel, der lokal sanksjonsrett ble innført i 1974.

– Der har de tillitsvalgte blitt enige med bedriften hvor mye de vil skru ned strømstyrken på ovnene, og

lønnen til våre medlemmer, i forkant av de lokale lønnsforhandlingene. Hvis ovnen ansvarlig skrus ned 17%, så skrus lønnen ned 17% også. Dette er et eksempel på lokal aksjonsrett som vi mener kan benyttes på mange andre bedrifter på denne overenskomsten.

Han legger til: – Jeg vet at våre tillitsvalgte er så dyktige og ansvarlige at vi ikke går til en slik type sanksjon for femti øre eller noe lignende, fordi du taper penger så lenge konflikten varer.

Les hele saken på industrienergi.no

Sandra Roksoy var hovedtillitsvalgt for Industri Energi i Norwegian Crystals. Foto: Egil Brandsøy.

70 mistet jobben i Norwegian Crystals

EU ønsker at 40 prosent av solcellepanelene i Europa skal produseres i Europa, og Norge er det eneste landet som kan bidra til å oppnå det målet. Likevel gikk solcellebedriften Norwegian Crystals i Glomfjord konkurs.

Planene for å bygge en ny fabrikk med oppdatert teknologi for produksjon av wafere av silisium var klare, og økningen fra 70 til 500 ansatte var nesten i boks.

– Hadde vi fått bygd den fabrikk som vi planla, så hadde vi antageligvis blitt lønnsomme og konkurransedyktige, sier tidligere hovedtillitsvalgt i Norwegian Crystals Sandra Roksoy.

– I stedet har vi mistet en kjær arbeidsplass og jobbene våre. Det følelsesmessige aspektet av at dette til slutt skulle gå tapt, er tungt for mange, sier hun.

Roksoy sier at fabrikk i Glomfjord og Norsun i Årdal er de eneste solcellebedriftene i Europa som har denne delen av næringskjeden for solcellepaneler.

Hun tror at hvis de hadde fått et initiativ fra staten, kunne det kanskje ha løst slik at en privat investor hadde kommet inn.

– Vi trengte egentlig bare en startkabel og litt drahjelp. Vi trenger ikke at staten kommer inn og eier oss. Vi var beviselig sjøldrevent og vi hadde kontraktene klare, sier hun.

Forbundssekretær Håkon Bjerkeli (th) deltok på Fafo-seminaret om psykisk helse, sammen med Kai Chrisoffersen fra EI&It (midten).

Tillitsvalgte trenger verktøy for å jobbe med psykisk helse i bedriftene

Forskningsstiftelsen Fafo arrangerte nylig et seminar i Oslo om psykisk helse på arbeidsplassene. Forbundssekretær Håkon Bjerkeli deltok fra Industri Energi og understrekte at tillitsvalgte og verneombud trenger verktøy for å kunne jobbe bedre med psykisk helse og det psykososiale arbeidsmiljøet i bedriftene.

TEKST OG FOTO: ATLE ESPEN HELGESEN

I en fersk rapport understreker Fafo at psykisk helse ikke har fått stor nok plass i arbeidsmiljøarbeidet, at psykiske plager er en viktig årsak til fravær i arbeidslivet og at den enkeltes psykiske helse påvirkes sterkt av arbeidsmiljøet.

I rapporten, som er basert på spørreundersøkelse med 4700 tillitsvalgte fra alle LO-forbund, kommer det fram at hele 64 prosent av de tillitsvalgte har erfaring med medlemmer som har slitt med psykiske plager. Men bare halvparten av dem mener at de har kompetanse til å håndtere slike situasjoner.

Nesten 7 av 10 tillitsvalgte ønsker opplæring eller annen støtte for å kunne håndtere slike saker bedre. Og 61 prosent av de tillitsvalgte mener det er behov for å gjøre tiltak for å bedre forståelsen og åpenhet rundt psykisk helse på arbeidsplassen.

Har satt psykisk helse på dagsorden

Forbundssekretær Håkon Aasen Bjerkeli i Industri Energi deltok i en panelsamtale på seminaret. Han forsikret at forbundet har satt psykisk helse på dagsorden.

-LO har tradisjonelt gjort en god jobb med det fysiske arbeidsmiljøet og sørget for at det blir brukt verneutstyr på arbeidsplassene, men har

ikke vært like flink til å følge opp det psykososiale arbeidsmiljøet, sier Bjerkeli.

Han viser til at ved mannsdominerte industriarbeidsplasser har det ikke vært tradisjon for å snakke om psykisk helse. -Det er vi nå i ferd med å ta tak i, etter initiativ fra de tillitsvalgte i industrien selv, sier han.

Bjerkeli mener det er nødvendig å gjøre en risikokartlegging av det psykososiale arbeidsmiljøet ved den enkelte arbeidsplass, der tillitsvalgte, verneombud og bedriftene jobber sammen. Kanskje også med bedriftshelsetjenesten.

- Det må være noen støttende verktøy for tillitsvalgte og verneombud, sier han og viser til at det nå pågår et arbeid i Arbeidstilsynet med å vurdere om et trengs en ny forskrift om psykososialt arbeidsmiljø. LO og Industri Energi deltar aktivt i dette arbeidet.

Forskrift vil være forpliktende

En ny forskrift om det psykososiale arbeidsmiljøet vil ifølge Bjerkeli være en klar forpliktelse som bedriftene må rette seg etter, og som verneombud og tilsyn kan stille krav ut fra.

-Et slikt verktøy vil være enklere og tydeligere å forholde seg til for alle parter, sier han.

Les hele saken på industrienergi.no

**INDUSTRI
ENERGI**

Industri Energi er ett fritt og uavhengig LO-forbund. Vi har 56.000 medlemmer og 3000 tillitsvalgte innen industri, olje og gass. Våre medlemmer arbeider i bransjer som skaper 80 prosent av Norges eksportverdi. Få makt, få innflytelse – meld deg inn i dag.

UTGIVER:

Industri Energi

REDAKTØR:

Atle Espen Helgesen

ANSVARLIG REDAKTØR:

Frode Alfheim

GRAFISK DESIGN:

Lena N. Nedland

TRYKK:

Melings

INDUSTRI ENERGI

Torggata 12, 0181 OSLO
Kongsgata 54, 4005 Stavanger
www.industrienergi.no
Telefon: 22 03 22 00